

# A KULTUR KUNST



Fotokunstneren Per Maning retter en innstendig oppfordring til det rødgrønne Byrådet om å stoppe byggingen av Bjarne Melgaards hus på Ekely.

## Vil stoppe Melgaards hus på Ekely

HEIDI BORUD

**Utstillingen Munchskogen 2016 er fotokunstner Per Manings stemme i debatten om bevaring eller bygging.**

– Ekely og området rundt er fredet av Riksantikvaren. Munchskogen er blant våre aller viktigste kulturminner. Hvordan er det mulig at vi da har en byantikvar som støtter Selvaag, Melgaard og Snøhetta i denne saken. Nå har jeg store forventninger til at det rødgrønne Byrådet sier klart ifra. Skogen og området rundt må få stå i fred til Edvard Munchs minne, sier kunstneren.

Maning har et sterkt forhold til Munchs kunstnerskap. Han vokste opp på Tøyen og har gått inn og ut av Munchmuseet siden det åpnet i 1963.

Nå er han aktuell med separatutstilling i Galleri Brandstrup på Tjuvholmen hvor han viser drøyt 55 kunstverker med motiver fra Ekely og fra *Jardin Botanique* – en

fredet skog i utkanten av Antibes i Sør-Frankrike. Maning er opptatt av trær. De skrøpelig og de vakre, og han engasjerer seg for å verne dem.

### Fredet område

Vi sitter i atelieret på Ekely, hvor han har bodd siden 2004 sammen med sin livsledsager Anne-Ka Maning.

– Det var en stor skandale da Oslo kommune besluttet å rive Munchs hus her i 1960. Hvis kommunen tillater bygging på tomten, er dette en enda større skandale. Hvis politikerne vil komme

inn i historiebøkene som idioter, ja, så gjør det. Men hvis ikke, har Byrådet nå er stor sjanse til å droppe dette prosjektet sier Maning.

Etter byråds skiftet i høst, øyner han nytt håp om at Bjarne Melgaards byggeprosjekt kan bli stoppet.

**– Du visualiserer protesten mot utbyggingen. Hva er de viktigste argumentene mot at Melgaard skal få bygge A house to die in?**

– Det er at Munch bodde her. I Norge skjønner vi ikke hvor stor kunstner Munch er internasjonalt. Og så skal vi se på at Selvaag utnytter tomten kommersielt og tyner mest mulig penger ut av den. Jeg synes det er uforståelig at Snøhetta går god for dette.

### Munchskogen

**– Dere har døpt området til Munchskogen?**

– Munch oppholdt seg mye her. Bildet *Stjernenatt* (1922) er malt her og flere andre motiver. Skogen har en stor kulturhistorisk verdi. Jeg

**» Det var en stor skandale da Oslo kommune besluttet å rive Munchs hus her i 1960**

Per Maning



Fotokunstneren Per Maning er aktuell med separatutstilling i Galleri Brandstrup.  
FOTO: TOR G. STENERSEN



Forfatteren og arkitekten Torgeir Rebolledo Pedersen kjemper for bevaring av Munchskogen på Ekely. – Vi appellerer til Riksantikvaren om å engasjere seg i saken, sier han. FOTO: PER MANING



Investor Johan H. Andresen har sympati for vernetanken. – Å lage *A house to die in* vekker selvfølgelig følelser, og det er jo ganske spesielt. Det er mange måter å legge på røret på. Da er det bedre å gjøre som David Bowie, sier Andresen. FOTO: PER MANING

## Profil

### Fotokunstneren

- ▶ Per Maning, født i 1943
- ▶ En av Norges mest sentrale fotokunstnere
- ▶ Åpner i dag separatutstilling i Galleri Brandstrup på Tjuvholmen
- ▶ Bor i kunstnerbolig på Ekely.
- ▶ Hans kunstverker er representert i blant annet MoMA i New York og Moderna Museet i Stockholm



De gamle trærne utgjør en viktig del av området rundt Edvard Munchs atelier. Da Munch flyttet til Ekely ble også trærne mer synlige i hans malerier. FOTO: PRIVAT

## Fakta

### Boligprosjektet på Ekely

- ▶ Samtidskunstner Bjarne Melgaard ønsker å oppføre *A house to Die in*, et kombinert bolig/atelier/kunstprosjekt like ved Edvard Munchs vinteratelier på Kikutkollen.
- ▶ Huset er tredelt med delvis underjordisk hovedhus, atelier og tårn.
- ▶ Flere av Edvard Munchs motiver er hentet fra dette område og tomten er derfor fredet av Riksantikvaren.
- ▶ Reguleringsaken er fortsatt til behandling i Plan- og bygnings-etaten i Oslo kommune.

tar ikke stilling til om Melgaard er en god eller dårlig kunstner. Men et prosjekt som *A House to die in* vil minimalisere Edvard Munch.

– Munch må få være i fred. Området hører til en tid, og den tiden skal vi kunne oppleve så godt vi kan også i dag og fremover, sier Maning.

**– Hva vil du oppnå med utstillingen?**

– For meg er det et rent kunstnerisk prosjekt. Og når dette politiske aspektet nå er fremme, så synes jeg det er riktig av meg å gjøre hva jeg kan som kunstner for å verne området. Jeg vil i kraft av den jeg er som kunstner engasjere meg i en sak som er viktig for hele nasjonen.

**– Hva kan Munch fortelle oss i dag?**

– Han viste frem sine følelser. Han var et helt menneske. Det han gjorde betydde noe for ham. Og hans kunstnerskap har stor betydning for veldig mange i dag. Kunst handler om å skape

det frirommet hvor individet kan få uttrykke seg personlig, sier Per Maning.

### Kulturbyråden positiv

Aftenposten har vært i kontakt med Byrådet. Reguleringsaken er fortsatt til behandling i Plan- og bygningsetaten og er ikke kommet til politisk behandling ennå.

– Melgaards og Snøhettas prosjekt er veldig spennende og jeg håper det kan bli realisert. Både Bjarne Melgaard og Snøhetta har hatt stor internasjonal gjennomslagskraft, sier kulturbyråd Rina Mariann Hansen (Ap).

Snøhetta-sjef Kjetil Trædal Thorsen sier til Aftenposten at det ikke skal felles trær i forbindelse med bygging av Melgaards hus.

– Det er mye synsing i denne saken. Men dette er et fantastisk prosjekt, og vi er skånsomme mot omgivelsene, sier Kjetil Trædal Thorsen, som nå avventer endelig svar fra Oslo kommune.

## – Sympati for vernetanken

Investoren Johan H. Andresen har sympati for vernetanken som kunstneren Per Maning oppfordrer til.

– Å lage *A house to die in*, vekker selvfølgelig følelser, og det er jo ganske spesielt. Da er det bedre å gjøre som David Bowie, sier Andresen.

Flere offentlig kjente personer er fotografert i Per Manings kunstprosjekt. I tillegg til utstillingen, er det også utgitt en omfattende katalog med litterære bidrag fra blant annet forfatterne Torgeir Rebolledo Pedersen og Thorvald Steen.

– Vi appellerer til Riksantikvaren om å engasjere seg i denne saken som er av nasjonal betydning, sier arkitekten og forfatteren Torgeir Rebolledo Pedersen, som også er fotografert i Munchskogen. Det er også investor Johan H. Andresen.

– Per Maning er en fantastisk

person, så jeg stilte opp først og fremst for å støtte hans kunstprosjekt. Men jeg kjenner flere som bor på Ekely, og det er mange gode kunstnere. Jeg stusser litt over dem som snakker om å vitalisere området. Det skjer mye der i dag, sier investor Johan H. Andresen til Aftenposten.

### Oppmerksomhet

Andresen mener det er riktig å gi stedet oppmerksomhet. – Og det kan være at en meningsutveksling i bred forstand er bra for Ekely.

– Saken om bygging på Ekely er også symbolsk med stor S. Den forrige tabben fra kommunen med å rive sveitervillaen til Munch, tilsier at man nå burde finne en god, samlende løsning. Skogen er veldig spesiell, det er en egen stemming der.

– Jeg var på tur med bikkja, og Per spurte om jeg ville kjøre inn-

om så han kunne ta noen bilder, og det synes jeg var greit. Jeg følte sterkt for å støtte prosjektet, Munch og kunsten.

### Respekt

– Hvis jeg hadde eiet tomten, hadde jeg vært opptatt av å få til en løsning som innebærer i hvert fall delvis vern. Det er viktig å respektere skogen og området rundt. Samtidig respekterer jeg selvfølgelig den private eiendomsretten. Det må være mulig å finne en løsning som ikke er så drastisk som å bygge

*A house to die in*. Det er liksom å trekke det til det ytterste.

– Flere kunstnere drømmer om at du skal kjøpe tomten fra Selvaag. Er det aktuelt?

– Det tror jeg nok ikke. Her er det allerede en privat eier som kan ta initiativ, sier Johan H. Andresen.

heidi.borud@aftenposten.no